

Қазақстандық жеке кәсіпкерлердің жартысынан астамын (52,6%) әйелдер құрайды. Олар сондай-ақ Қазақстанның ШОК саласында заңды тұлғалардың 28,1% - ын және шаруа (фермерлік) қожалықтарының (ШФҚ) 24,5% - ын басқарады. Әйелдердің көпшілігі (78,2%) бизнесті жеке кәсіпкер ретінде жүргізуді жөн көреді, тек 12,7% - ы ғана заңды тұлға ретінде кәсіпкерлік қызметті жүргізеді. Жеке кәсіпкерлердің төрттен бір бөлігі және заңды тұлғалардың жартысы өз қызметін Нұрсұлтан және Алматы қалаларында жүзеге асырады.

Әйелдер білім берумен (68,4%); жылжымайтын мүлікпен операциялармен (60,4%); тұру және тамақтану жөніндегі қызметтермен (57,9%); көтерме және бөлшек саудамен, автомобильдер мен мотоциклдерді жөндеумен (55,25); денсаулық сақтаумен және әлеуметтік қызметтермен (53,9%) байланысты қазақстандық ШОК субъектілерінің жартысынан астамын басқарады [2].

Тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу (13,5%); Көлік және қоймалау (17,0%); электрмен жабдықтау, газ, бу беру және ауа баптау (18,1); құрылыс (19,8%) сияқты салалардағы шөк әйелдер субъектілерінің ең азы.

Әйелдер басқаратын жұмыс істеп тұрған кәсіпорындардың ішінде көтерме және бөлшек саудамен байланысты кәсіпорындардың ең көп саны — 244 821 бірлік (42,5%); өзге де қызмет түрлерін ұсынумен – 92 606 бірлік (16,1%); ауыл, орман және балық шаруашылығымен – 60 202 бірлік (10,5%), жылжымайтын мүлікпен жасалатын операциялармен – 49 085 бірлік (8,5%). Әйелдер Мемлекеттік басқару және қорғаныс, міндетті әлеуметтік қамсыздандыру бойынша 100 кәсіпорынның 26-ын басқарады. Қазақстанда әйелдер кәсіпкерлігінің мамандануы байқалады.

Статистика бойынша, әлемде әйелдерге ШОБ-қа бөлінген барлық кредиттердің 9% - ы беріледі. Әйелдер халықаралық практикада бұқаралық салаларда ресурстарды аз қажет ететін жобаларды іске асырады, барынша тиімді болуға ұмтылады және тәуекелдерге аз ұшырайды [3].

Қазақстандағы жағымды жайт ретінде әйелдердің шетте тұрмайды және кәсіпкерлікке белсенді түрде тартылады, ал әйелдер кәсіпкерлігінің үлесі, оның ішінде жүргізіліп жатқан мемлекеттік саясат пен көрсетіліп жатқан қолдау шараларының арқасында өсе түсуде.

Әдебиеттер

1. Абриталина, А. С. Әйелдер кәсіпкерлігі: әлеуметтік-экономикалық уәждер мен факторлар – Алматы, 2016. - 153 б.
2. Аюшиева, И. Г. Қазақстандағы шағын әйелдер бизнесі, Алматы, 2013. - 155 б.
3. Бабаева, Л.В. Әлеуметтік өзгеріс жағдайындағы Қазақстан әйелдері: жұмыс, саясат, күнделікті өмір. № 34. 2018. 113 б.